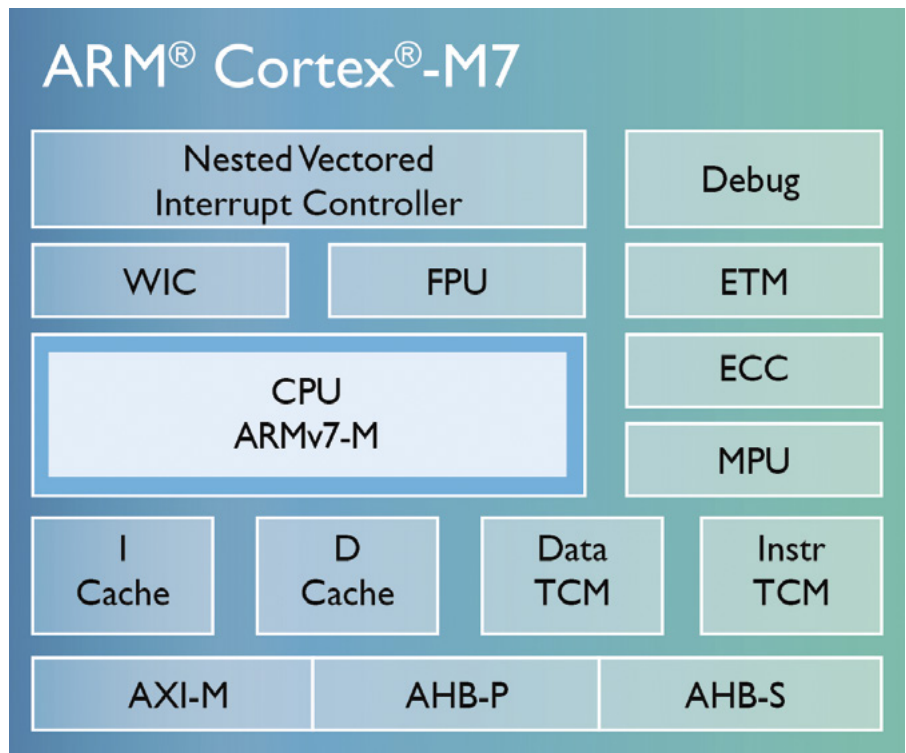

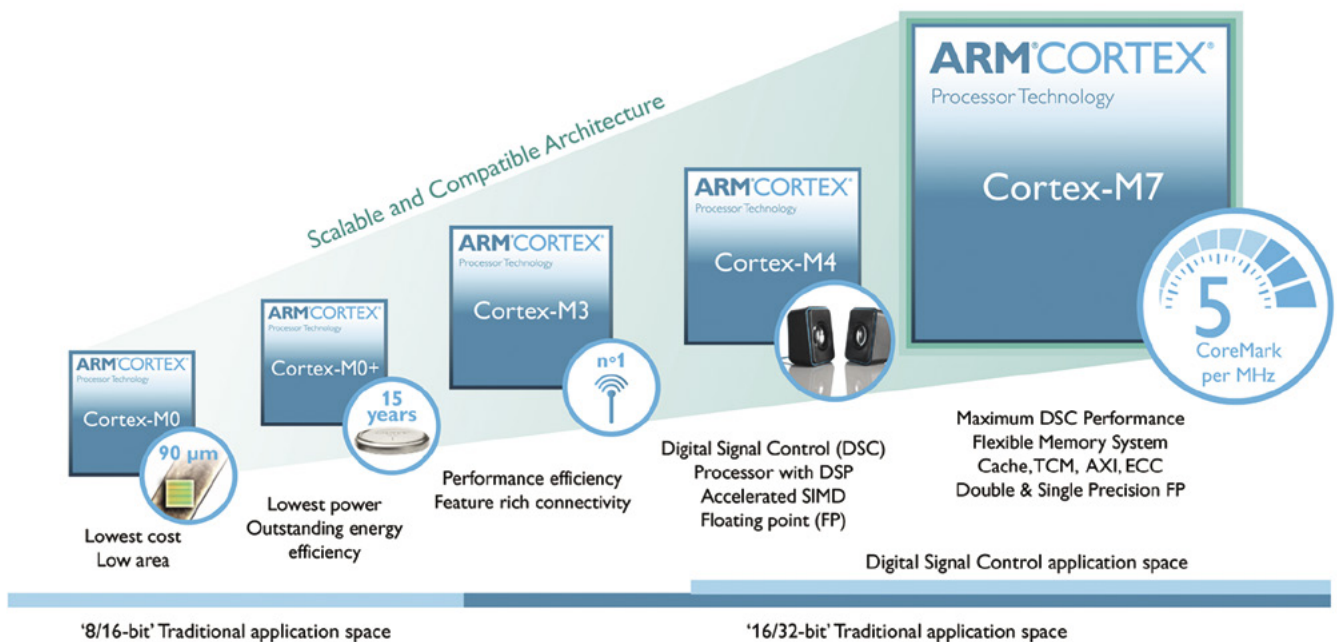
STM32F7: pierwsze mikrokontrolery z rdzeniem Cortex-M7

Kilka tygodni temu zaskoczyły nas wszystkich dwie wiadomości, które zaburzyły stabilizujący się rynek mikrokontrolerów 32-bitowych. W „corteksowym” świecie zaszła kolejna zmiana, której nie można nazwać rewolucją ale na miano kolejnego kroku w ewolucji na pewno zasłużyła: rodzina Cortex-M powiększyła się o nowy rdzeń...

...nazwany przez firmę ARM mianem Cortex-M7, które to oznaczenie zgodnie z przyjętą logiką oznacza „coś” więcej niż dobrze już na rynku rozpropagowany Cortex-M4. I tak jest w rzeczywistości: Cortex-M7 jest rozbudowaną wersją rdzenia Cortex-M4, przystosowaną do współpracy z szybką pamięcią SRAM TCM (dla danych i instrukcji programu), wyposażoną w pamięci cache dla danych i instrukcji, a także zaawansowany, 6-poziomowy mechanizm przetwarzania potokowego z predykcją

Rysunek 1. Uproszczony schemat blokowy rdzenia Cortex-M7

Rysunek 2. Rdzeń Cortex-M7 jest przeznaczony do najwydajniejszych mikrokontrolerów m.in. przeznaczonych do stosowania w modnych obecnie aplikacjach IoT

Rysunek 3. Uproszczony schemat blokowy interfejsu ART, który w STM32F7 służy przyspieszeniu odczytu danych z pamięci Flash

oraz sprzętowym wsparciem superskalar-
nego wykonywania programu. Wypadkowa
wydajność nowego rdzenia wynosi nawet
5 CoreMark/MHz (do 3,23 DMIPS/MHz),

czyli ponad 47% więcej niż oferował rdzeń
Cortex-M4 (3,4 CoreMark/MHz).

Ważnym, nowym interfejsem komunika-
cyjnym zastosowanym w rdzeniu Cortex-M7

i mającym wpływ na wypadkową prę-
dłość pracy mikrokontrolera, jest Master AXI
(AXIM), który zapewnia „splatanie” kilku ka-
nałów magistrali AHB w jeden, bardzo szybki
kanał dwukierunkowej komunikacji rdzenia
z otoczeniem (w rdzeniach Cortex-M4 rdzeń
komunikuje się z otoczeniem za pomocą
„standardowych” interfejsów-magistral AHB).
Schemat blokowy rdzenia Cortex-M7 pokaza-
no na **rysunku 1**, jego pozycjonowanie w ofer-
cie producenta pokazano na **rysunku 2**.

Architektura rdzenia Cortex-M7 jest taka
sama jak w przypadku rdzeni Cortex-M3
i Cortex-M4 (zgodnie z nomenklaturą firmy
ARM nosi ona oznaczenie ARMv7E-M – **tabe-
la 1**), a jego działanie jest zgodne z definicją
architektury Harvard: magistrale zapewniają-
ce komunikację z pamięcią danych i poleceń
są rozdzielone. Firma ARM w opisie konstruk-
cyjnym rdzenia użyła nowych mechanizmów
obniżających pobór mocy, które są dostępne
opcjonalnie podczas implementacji rdzenia
w nowoczesnych technologiach półprzewod-
nikowych, charakteryzujących się niewielkim
wymiarom charakterystycznym.

Pierwszą na świecie firmą, która zde-
cydowała się na zastosowanie rdzeni
Cortex-M7 w swoich mikrokontrolerach jest
STMicroelectronics, która poinformowała
o pierwszych mikrokontrolerach z nowej

Prędkość odczytu danych: Flash vs SRAM

Pamięci cache oraz interfejs ART zastosowany w mikrokontrolerach STM32F7 umożliwiają pobieranie danych z pamięci Flash przez CPU z pełną prędkością taktowania, która obecnie wynosi do 200 MHz. Dzięki temu wydajność nowych mikrokontrolerów jest rekordowo duża, co pokazano na rysunku.

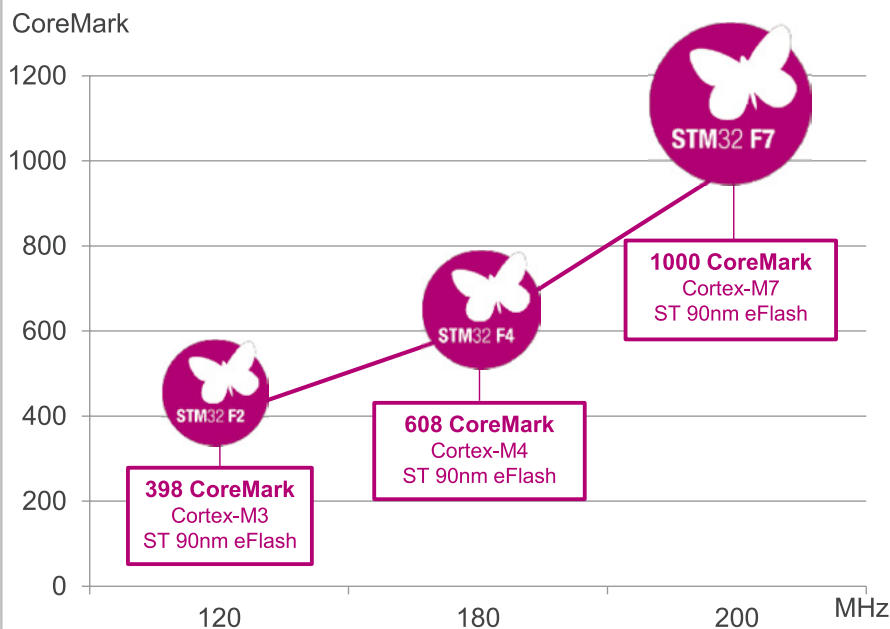

Tabela 1. Podstawowe cechy rdzeni Cortex-M

Rdzeń	SysTick Timer	Memory Protection Unit	Thumb	Thumb-2	Sprzętowe mnożenie	Sprzętowe dzielenie	Zintegrowane instrukcje DSP	Konfiguracja pamięci	Nazwa architektury
Cortex-M0	Opcja	-	Wszystkie	Niektóre	1 lub 32 takty	-	-	Von Neumann	ARMv6-M
Cortex-M0+	Opcja	Opcja	Wszystkie	Niektóre	1 lub 32 takty	-	-	Von Neumann	ARMv6-M
Cortex-M1	Opcja	-	Wszystkie	Niektóre	3 lub 33 takty	-	-	Von Neumann	ARMv6-M
Cortex-M3	+	Opcja	Wszystkie	Wszystkie	1 takt	+	-	Harvard	ARMv7-M
Cortex-M4	+	Opcja	Wszystkie	Wszystkie	1 takt	+	+	Harvard	ARMv7E-M
Cortex-M7	+	Opcja	Wszystkie	Wszystkie	1 takt	+	+	Harvard	ARMv7E-M

WYBÓR KONSTRUKTORA

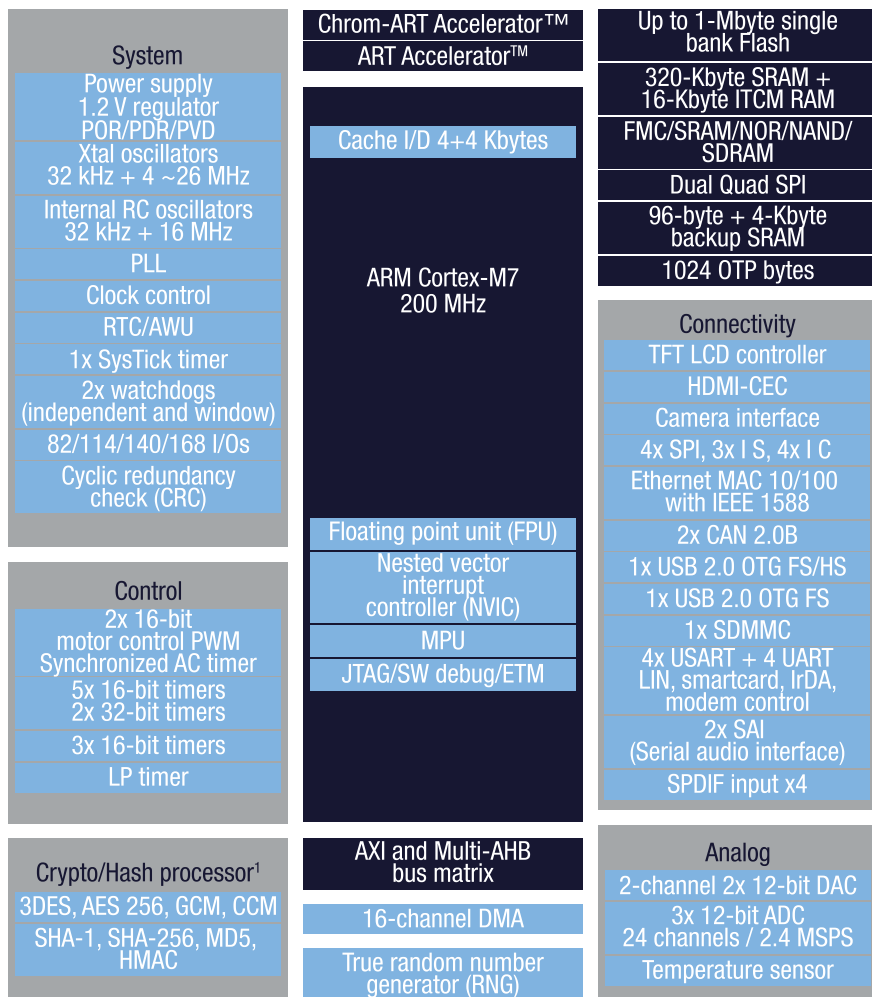
rodziny STM32F7 w tym samym momencie, w którym firma ARM wprowadziła oficjalnie na rynek rdzeń Cortex-M7.

Rozwiązania zastosowane przez firmę ARM w rdzeniu Cortex-M7 pozwalają na szybszy niż w przypadku poprzedników

dostęp rdzenia do zawartości pamięci SRAM i Flash, oczywiście przy założeniu, że konstrukcja pamięci umożliwi bezpośredni odczyt danych z relatywnie wysoką częstotliwością (dla typowych pamięci nieulotnych za taką uchodzi próg 70-90 MHz). Żeby uniknąć efektu „wąskiego gardła” w dostępie do zawartości pamięci Flash, producenci stosują różne rozwiązania, na przykład w mikrokontrolerach STM32 pobieranie danych z pamięci Flash jest buforowane za pomocą sprzętowego akceleratora ART (*Adaptive Real-Time* – rysunek 3). Jego działanie polega m.in. na dekompozycji 128-bitowych słów przechowywanych w pamięci Flash na słowa 16- lub 32-bitowe, które są kolejkiwane w lokalnej (wbudowanej w ART) pamięci cache. Według informacji publikowanych przez producenta, mechanizmy usprawniające dostęp do zawartości Flash spowodowały, że nie ma konieczności używania podczas odczytu *wait-state*’ów dotychczas istotnie zmniejszających realną prędkość transferu danych.

Efekty zabiegów konstruktorów mikrokontrolerów STM32F7 widać w ich wydajności: przy maksymalnej dopuszczalnej częstotliwości taktowania CPU, wynoszącej obecnie 200 MHz, uzyskiwana jest wartość CoreMark na poziomie 1000 (vs 608 w przypadku STM32F4 @180MHz), a zgodnie z wybiegającymi w niezbyt odległą przyszłość zapowiedziami producenta, planowane jest osiągnięcie wyniku testu CoreMark o wartości 2000.

Producent opracowując mikrokontrolery STM32F7 zadbał o wyposażenie ich w bogaty zestaw elementów peryferyjnych (schemat

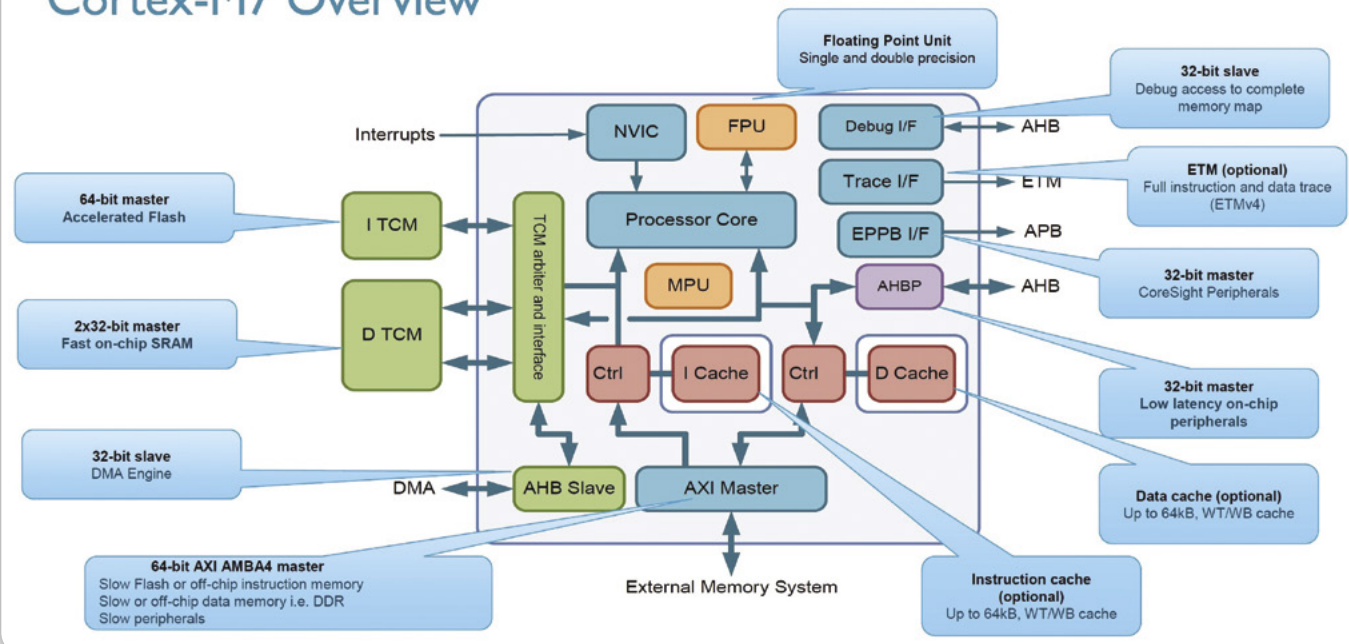

Rysunek 4. Schemat blokowy mikrokontrolerów STM32F75x

Cortex-M7 w skrócie...

...to usprawniona wersja Cortex-M4. Modyfikacje wprowadzone przez firmę ARM mają na celu zapewnienie szybszego dostępu do pamięci (pamięci cache dla danych i poleceń z potokowaniem i systemem predyktoryjnego poboru danych), a także zapewnienie szybszej komunikacji z peryferiami, do czego służy interfejs master magistrali AXI. Zoptymalizowanie opisu HDL jednostki CPU pozwoliło poprawić także parametry czasowe, dzięki czemu wzrosła maksymalna częstotliwość taktowania rdzenia w stosunku do dotychczasowych rozwiązań (przy tej samej technologii produkcji).

Cortex-M7 Overview

blokowy pokazano na **rysunku 4**), w skład którego wchodzi wszystkie interfejsy znane z poprzednich generacji mikrokontrolerów oraz kilka nowych rozwiązań, w tym m.in.:

- zmodyfikowany podsystem generowania sygnałów zegarowych, pozwalający na modyfikację częstotliwości taktowania bloków peryferyjnych bez konieczności zmiany ustawień taktowania CPU,
- dwukanałowy transceiver I²S z obsługą S/PDIF oraz 3 półdupleksowe kanały wejściowe S/PDIF, interfejsy USB-OTG z wydzielonym zasilaniem, co pozwala korzystać z tego interfejsu także przy zasilaniu mikrokontrolera napięciem 1,8 V,
- dwa interfejsy QSPI, które sprzętowo realizują transmisję danych z pamięciami wyposażonymi w 1-, 4- lub 8-bitowe interfejsy komunikacyjne.

Mogłoby się wydawać, że bogate wyposażenie wewnętrzne i duże możliwości obliczeniowe muszą spowodować wzrost

mocy pobieranej podczas pracy, ale według zapewnień producenta cechy te nie wpłynęły na pogorszenie ich parametrów „oszczędnościowych” w porównaniu z układami STM32F4, co pozwoliło uzyskać wynik 7 CoreMark/mW w trybie Run, statyczny pobór 120 μ A w trybie STOP z podtrzymaniem zawartości pamięci SRAM, 1,7 μ A w trybie STANDBY oraz 0,1 μ A w trybie VBAT.

Projektanci podrodziny STM32F7 zadbałi o jeszcze jedną ważną rzecz: ich kompatybilność z mikrokontrolerami STM32F4, zarówno pod kątem fizycznego rozmieszczenia wyprowadzeń w obudowie, jak i ich kompatybilności elektryczno-czasowej, co minimalizuje ryzyko powstania problemów w przypadku modyfikowania konstrukcji urządzeń z tymi mikrokontrolerami. Zabieg ten niezupełnie udało się w przypadku najmniejszych dostępnych w rodzinie STM32F7 obudów – LQFP100 – w których 30 wyprowadzeń jest umieszczonych odmiennie w obydwu

podrodzinach. Pozostałe planowane wersje obudów (na razie dla mikrokontrolerów STM32F75x) – LQFP144, LQFP176, UFBGA176, LQFP208, TFBGA216 oraz WLCSP143 – dokładnie odpowiadają mikrokontrolerom STM32F4.

Z tego krótkiego opisu widać, że możliwości współczesnych mikrokontrolerów szybko rosną, co firma STMicroelectronics skrzętnie wykorzystuje, oferując szeroką i szybko rosnącą gamę układów o możliwościach i wyposażeniu, które umożliwia realizację (coraz bardziej) dowolnych aplikacji. Zapowiedzi producenta dotyczące podwojenia aktualnego rekordu wydajności – a doświadczenie mówi, że trzeba je traktować poważnie! – tworzą dla konstruktorów sprzętu i programistów nową perspektywę, równie przełomową jak wprowadzenie kilka lat temu na rynek mikrokontrolerów z rdzeniem Cortex-M3. Czekamy!

Piotr Zbysiński, EP

REKLAMA

Jesteś mobilny? My również.

Miesięcznik APA dostępny jest jako wydanie papierowe oraz w kilku wersjach cyfrowych.

Wydanie papierowe

Portal automatykaB2B.pl

Cyfrowe e-wydanie

Wydanie dla iPada

Strona mobilna